

epuc Et ekstra REFORM indspark!

Inspiration til Reformarbejdet

Til jer der skal have intensiveret indsatsen, fordybet jer yderligere eller have inspiration til det videre reformarbejde.

Der tegner sig et uensartet billede af, hvor langt de enkelte skoler er med at udvikle og beskrive grundforløb 1 og 2. Vi har haft fornøjelsen af at deltage i en række udviklingsprojekter over det meste af landet bl.a. med Kold College, EUC Nord og Aalborg Tech College.

Dette har givet os en række erfaringer med såvel lederne som lærernes opgaver med at udvikle og forberede Reformen. Vi vil i det følgende skrive lidt om vores erfaringer og hvis I vil vide mere, henviser vi til vores skriftserier Reformindspark og Indspark. Dem kan I finde på www.epuc.dk

Vi kommer også gerne ud til jer og drøfter, hvordan vi kan udvikle forløb, der understøtter jeres konkrete reformudvikling.

Kort om EPUC

EPUC - erhvervspædagogisk udviklingscenter blev etableret i januar 2014 af Torben Størner og Karsten Holm Sørensen. Vi tilbyder vores hjælp **over hele landet** og arbejder med udvikling og opkvalificering indenfor det erhvervspædagogiske område. Vores kunder tæller erhvervsskoler, faglige udvalg og andre, der har behov for ekspertise på området.

Vi kender området godt, da vi har mange års erfaring fra vort arbejde, både som ledere og lærere på erhvervsskoler og fra vores mangeårige lektorstillinger på DEL og NCE/Metropol.

Siden etableringen af EPUC, har vi arbejdet med en række udviklingsopgaver på erhvervsskolerne, ikke mindst i forbindelse med Erhvervsuddannelsesreformen.

Se vores hjemmeside epuc.dk, hvor du bl.a. finder vores skriftserie INDSPARK og kan bestille vores nyhedsbrev.

Pr. 1. maj 2015 har vi base i såvel Aarhusområdet, som i København.

Tanker om Reformarbejdet...

Grundforløb 1

Grundforløb 1 henvender sig til de helt unge, der kommer direkte fra folkeskolen eller har afsluttet folkeskolen inden for maksimalt et år. Grundforløb 1 har til formål at give eleverne introducerende erhvervsfaglige kompetencer, generelle erhvervsfaglige kompetencer og almene kompetencer.

Men det er vigtigt, at Grundforløbet ikke bliver en forlængelse af folkeskolen på grund af det almene indhold.

Det almene indhold skal læres gennem et fagligt indhold.

Det handler om:

At få skabt appetitvækkende fagretninger. Fagretningen er et praksisnært, helhedsorienteret og projektorganiseret forløb, der skal give den unge generelle erhvervsfaglige og almene kompetencer i faglige og sociale fællesskaber.

I forlængelse af dette peger vore erfaringer fra disse forløb på, at der skal være særlig opmærksomhed på følgende felter:

- Fagretningerne skal repræsentere tydelige faglige profiler. De unge motiveres af en eller anden form for faglig interesse. Denne faglige interesse skal imødekommes.
- Fagretningerne skal med få ord og illustrationer kunne fortælle en historie, der er så konkret, at den unge forstår den umiddelbart. Den skal fremkalde billeder, som den unge kan tage stilling til. Fagretningerne skal hedde noget, der klinger i de unges ører.
- Fagretningerne skal ha' et indhold, der giver mening for den unge. Og den skal indeholde produkter, der kan bruges til noget. Noget de unge kan være stolte af at præsentere for andre unge, forældre, venner, kærestere. Og gerne noget ungdommeligt "lækkert".
- Samtidig skal fagretningerne afspejle både en moderne reelt eksisterende virkelighed i erhverv og brancher. Og en reelt eksisterende tværfaglighed eller samarbejder, som de foregår i brancher og erhverv. Eller de kan repræsentere tværfaglighed og samarbejde, som peger frem i forhold til erhverv og brancher.
- De skal bygges op om en praksisnær undervisning, der fra dag 1 giver eleverne mulighed for at prøve værktøj, maskiner, materialer, ekspedere, handle, flytte patienter, slå søm i, udarbejde hjemmesider osv. Eleverne skal hurtigst muligt i kedeldragt, murerskjorte, kokkehue eller på anden måde i en faglig uniform, hvor det er muligt. Fagretningerne skal indeholde en mangfoldighed af læreprocesser og vidensformer, hvor eleverne ikke kun skal bruge hovedet men kommer til at se, høre, lugte, smage, bruge kroppens muskler og balance. Endelig skal eleverne eksperimentere, få rum og tid til at på egen hånd og med egne ideer at prøve faglige metoder, materialer, rutiner, værktøj af – i en atmosfære, hvor plejer er død.
- Fagretningerne skal foregå i praksisnære omgivelser. De unge skal møde værksteder, prøvelejligheder, butikker, kontorer, marker, væksthuse. De skal ikke proppes ind i klasselokaler, der ligner dem, de kommer fra i folkeskolen.
- Fagretningerne skal ikke foregå i isolerede miljøer. De skal indrettes med ungdomsmiljøer for øje, når det drejer sig om "udenomsfaciliteter" - spil, basket, musik osv. Men samtidig skal de unge kunne se og lure ældre elever. Noget af det særlige ved erhvervsuddannelse er jo netop stor aldersspredning og forskellige arbejds erfaringer, livserfaringer, socialt, kulturelt, etnisk. De skal ha' mulighed for at dyrke faglige fællesskaber. Dem møder de også i praktiken. De unge skal gives mulighed for at mødes på tværs af fagretningerne kun for de unge men også på tværs af grundforløb 2 og hovedforløbene. De skal kunne snuse til "lugten i bageriet" og møde rollemødder.
- Fagretningerne skal ikke være teoriløse. Men teoristoffet, grundfag, og erhvervsfagene skal tage udgangspunkt i fagretningens faglige indhold. Det teoretiske indhold er både en nødvendighed for at kunne arbejde meningsfuldt i praksis, og det giver

eleverne fornemmelsen af forskellen på den professionelle og amatør. Men det teoretiske indhold skal udledes af og bruges i det praktiske arbejde.

- De unge skal møde engagerede lærere med tydelige faglige profiler, som er klædt i faglig "uniform". Lærere der træder frem som faglige rollemodeller og som kan rumme elevernes originalitet.
- Fagretningerne skal tænkes igennem, så de hænger sammen med og peger frem på grundforløb 2 og hovedforløbene.

Mål – metoder, men gennem typiske faglige processer og produkter

Grundforløb 1 er sammensat af erhvervsfag, valgfag og grundfaget dansk.

Derfor er målene i grundforløb 1 knyttet til disse fag. Det betyder, at grundforløb 1 hovedsageligt har forskellige metoder som mål. Metoderne skal knyttes til noget praksisnært i forhold til de 4 erhvervsfaglige hovedområder. Metoderne skal kunne anvendes inden for alle 4 hovedområder. Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om metodelæring ikke konkrete erhvervsfaglige mål. Disse metoder skal kunne anvendes på et fagligt indhold både på grundforløb 1 selv og på de efterfølgende uddannelsesrettede grundforløb 2 og på hovedforløb. Men det er vigtigt, at fagretninger har et tydeligt fagligt indhold og at målene nås gennem elevernes arbejde med typiske faglige processer og faglige produkter.

Endelig skal grundforløb 1 føre til, at eleven kan vælge hvilken uddannelse hun eller han vil fortsætte på og til faglig erkendelse og personlig dannelse.

Motion og bevægelse

Desuden er der et krav om i gennemsnit 45 minutters motion og bevægelse hver dag.

Det betyder ikke nødvendigvis, at skolernes nu skal bygge idrætshaller og boldbaner. Det vil da være fint med disse faciliteter. Men motion og bevægelse kan organiseres på mange måder. Fx som faglig idræt. Med faglig idræt mener vi motion og bevægelse, der knytter sig til det erhvervsfaglige indhold eller til traditioner i fagene.

Elev og lærer

Eleverne er helt unge på grundforløb 1. Det betyder noget for deres erfaringer og forudsætninger. I de 3 hovedområder teknologi, byggeri og transport, fødevarer, jordbrug og oplevelse og omsorg, sundhed og pædagogik vil hovedparten af eleverne møde op uden erhvervs erfaring. På disse erhvervsområder findes meget lidt fritidsarbejde for unge af mange forskellige årsager. Arbejdsdrengen er

væk fra industri og håndværk, unge under 18 år arbejder ikke med omsorg og pædagogik, og landbruget arbejdsplader er skrumpet gevaldigt samtidig med at færre og færre unge vokser op på landet. Så de unge har nok arbejds erfaringer, men det er først og fremmest fra service-sektoren. Med andre ord vil kun få elever kende lugten i bageriet i forhold til erhvervsfagernes metoder og indhold. Det vil være vanskeligt for dem at forstå generelle erhvervsfaglige metoder, processer osv, fordi de ikke kan danne sig billeder af konkrete erhverv. Derfor bliver et ekstra vigtigt at tænke erhvervsfagene praksisnært og i konkrete faglige sammenhænge. Og derfor må lærerne på disse grundforløb 1 ikke blot være rummelige og motiverede for at arbejde med de unge, med ungdomskulturer, med ungdomsuddannelsesmiljøer. De må også træde frem som erhvervsfaglige rollemodeller, der kan være troværdige ambassadører for de uddannelser og erhverv, som eleverne skal vælge sig ind på.

Eleverne i det merkantile hovedområde vil derimod møde op med ikke bare arbejds erfaringer men også brugbare erhvervs erfaringer. Mange af dem har og har haft fritidsarbejde i supermarkeder, kiosker, butikker, benzinstationer og andre serviceområder. Derfor er det vigtigt at bruge de unges erhvervs erfaringer i undervisningen. Ligesom lærerne samlet set må kunne matche de unges erhvervs erfaringer med et grundigt kendskab til de merkantile erhverv.

Derfor anbefaler vi, at lærergrupperne på grundforløb 1 sammensættes af såvel lærere, der kan undervise i grundfag, valgfag og af faglærere, der har en erhvervsfaglig baggrund inden for hovedområdet faglighed.

Det er helt afgørende, at grundforløb 1 ikke bliver en 11. klasse for folkeskolen, men netop bliver en indgang til konkrete erhvervsuddannelser med tydelige faglige profiler.

Den faglige erkendelse og personlig dannelse

I forlængelse af lærerprofilerne på grundforløb 1 anbefaler vi ligeledes, at den faglige erkendelse og den personlige dannelse samles i dannelsesidealet faglig stolthed. Det erhvervsintroducerende, de generelle erhvervsfaglige kompetencer og de almene kompetencer, metoder og processer må foregå med et konkret praksisnært indhold, med praksisnære metoder og organiseringer i praksisnære omgivelser, som løbende motiverer eleverne med en faglig stolthed som sigte. Den faglige erkendelse og den personlige dannelse kan netop næres af den proces, der forandrer den enkelte elev fra at være folkeskoleelev til at være en fagperson, der oplever at kunne noget konkret

med nye metoder, værktøj, processer osv. Eleven skal opleve en faglig erkendelse og en personlig dannelse, der gør eleven til en, der kan noget, andre kan bruge til noget. Samtidig skal til føre til, at eleven kan vælge hvilken uddannelse og dermed hvilket erhverv der skal være elevens fremtid

Hvis du er mere interesseret i G1s lovgrundlag, har vi en gennemgang i vores REFORM INDSPARK #2, som kan hentes under **udgivelser på epuc.dk**.

Grundforløb 2

Grundforløb 2 retter sig mod konkrete hovedforløb og henvender sig til elever fra grundforløb 1, elever med praktikaftale eller elever der har forladt folkeskolen for mere en 12 måneder siden - dog elever, der er under 25 år. Men i nogle tilfælde kan skolerne vælge at samkøre undervisningen med voksenforløb – altså elever fra 25 år.

Grundforløb 2 adskiller sig fra grundforløb 1 ved konkrete erhvervsfaglige mål, der skal opfylde overgangskravene til hovedforløbene. Altså metodelæring på grundforløb 1 og uddannelsesrettede erhvervsfaglige mål på grundforløb 2.

Grundforløb 2 har en varighed på 20 uger er sammensat er følgende fag:

Uddannelsesspecifikke fag - 12 uger

Certifikatfag – normalt som en del af de uddannelsesspecifikke fag

Et grundfag på niveau E, D eller C – 4 uger

Valgfag – 4 uge

Mål og indhold

Ministeriet beskriver, at de uddannelsesspecifikke fag skal have fokus på ”...elevens undersøgende, eksperimenterende, kollaborative og reflekterende praksis. Undervisningen skal støtte elevens læring på tværs af fag og understøtte elevens faglige nysgerrighed. Undervisningen medvirker til at udvikle elevens faglige identitet.” (Uvm: Nyt grundforløb, 7. Maj 2014)

En ordentlig mundfuld. Men spændende og udfordrende. Det er ikke nok at tage det gamle grundforløb frem og støve det af. Der skal udvikles nyt, når det hele skal opfyldes. Først og fremmest skal der sikres en moderne praksisnærhed, der forfølger den bedste praksis i de erhverv, uddannelsen sigter mod.

Det vil være en god ide, at lærergruppen og ledelsen bliver enige en fælles tolkning af hvad: undersøgende, eksperimenterende, kollaborative og reflekterende praksis betyder konkret i forhold til forløbets erhvervsfaglige indhold. Hvilke kriterier skal der opstilles for, at der reelt er tale om undersøgende, eksperimenterende osv. Hvad betyder det for valg af indhold, metoder, lærerroller, elevroller, sekvensering, feedback og evaluering. Vel at bemærke skal det hele udvikles og forstås i forhold til, at vi er på et grundforløb, der sigter mod et konkret hovedforløb og en første praktik i erhvervet.

Dernæst drejer det sig om et arbejde med at skabe mulighed for en udtalt differentiering. Eleverne er her en blanding af unge elever fra grundforløb 1 og lidt ældre elever, som har været ude af folkeskolen mere end 12 måneder, elever med praktikplads. Så der kan være tale om helt unge, unge op til 25 år og ældre, hvis forløbet samkøres med voksenforløb.

Elev og lærer

Det vil sige mange forskellige forudsætninger, men stadig med en overvægt af elever uden praktisk erfaring fra erhvervet. Derfor skal eleverne ikke blot lære at bruge fagets metoder, værktøj, it, organisering, processer men også et fagligt sprog.

Det betyder, at lærerne skal kunne optræde med forskellige lærerroller i forhold til forskellige aldre, forskellig livserfaring lige fra den meget unge teenager til en moden udeboende med kæreste og børn. Det betyder frem for alt, at lærerne samlet set skal kunne være stærke faglige rollemodeller i forhold til hovedforløbet og erhvervets praksis.

Afsluttende prøve

Grundforløb 2 afsluttes med en grundforløbsprøve. Prøvens indhold formes i forhold til de uddannelsesspecifikke fag og kan omfatte både teoretisk og praktisk indhold. Prøven kan som noget nyt maksimalt vare op til 7 timer og mindst 30 minutter. Prøven afsluttes som nu med en 30 minutters eksamination.

Her bliver det afgørende at udvikle en prøve og en eksamensform, der ligger i naturlig forlængelse af undervisningen i grundforløb 2. Det betyder, at indhold, elevens arbejdsform og eksaminationen ikke skal komme som en overraskelse for eleven, men netop afspejle den praksisnære undervisning i de uddannelsesspecifikke fag. Når undervisningen i de uddannelsesspecifikke fag skal være praksisnær, skal prøven og eksamen ligeledes være praksisnær.

Diplom i samarbejde med UC Syd

Udover vores kundetilrettelagte kurser og konsulentytelser, der kan understøtte reformarbejdet på jeres skole, udbyder vi i samarbejde med UC Syd forskellige varianter af moduler fra den Erhvervspædagogiske Diplomuuddannelse. **Disse kan også tilpasses jeres særlige behov.**

Vi udbyder bl.a.:

Diplommoduler i pædagogisk ledelse

Vi udbyder såvel **modul 2 Didaktik** samt **Systemudvikling modul 4**.

Modulerner er tonet til et pædagogisk ledelsesperspektiv.

Modul 2 har vi gennemført på Tech College Ålborg og modul 4 er gennemført på EUC Syd og Kold College.

Diplommoduler for lærere

Diplommoduler på 10 etcs. for lærere, som ikke skal have en hel diplomuddannelse.

Dette kan kombineres med det virksomhedsforløb, der er lovkrav om.

På den måde kan teori og praksis gå hånd i hånd.

Se mere om diplom på på www.epuc.dk.

Kontakt EPUC

Kontakt EPUC, hvis du vil høre mere om, hvordan vi kan medvirke til intensivering, fordybelse og inspiration i processen med udvikling af reformen.

På **epuc.dk** kan du desuden læse tidligere INDSPARK og tilmelde dig vores nyhedsbrev.

Torben Størner
Telefon 3027 9386
torben@epuc.dk

Karsten Holm Sørensen
Telefon 3048 6458
karsten@epuc.dk

epuc
erhvervspædagogisk
udviklingscenter I/S

Ballevej 132
8300 Odder

Cvr nr. 35281010

epuc.dk